

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Wesselényi-utca 214. sz. alatt, I-ső körben van, hova a lap úgy szellemi, mint anyagi részét illető minden közlemény intézendő.

BÁCSKAI ELLENŐR.

Társadalmi, közmivvelődési, szépirodalmi és közgazdasági közlöny.

Előfizetési díj:

Helyben házhoz hordva és vidékre postán küldve
Egész évre . . . 12 korona
Félévre . . . 6 korona
Negyedévre . . . 3 korona
Egyes szám ára 20 fillér.

Megjelenik hetenként kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Csak bérmentes levelek fogadtnak el; kérésatok nem adtnak vissza.

Háromhasábos nyilttér sora: 40 fillér.

Törvényhatósági közgyűlés.

(Augusztus 31. és szeptember 1-én).

Két havi szünet után a két napos közgyűlésen a bizottsági tagok nagyszámbar vettek részt s a tárgysorozatban előforduló 121 ügydarabot elég simán, de nagy élénkséggel tárgyalták le.

Igen tanulságos vita keletkezett Paukovich Andor és társai bizottsági tagoknak azon indítványa felett, melyben az 1904. évi költségelőirányzatra vonatkozólag, a városi tisztikarnak a fizetésrendezését sürgetik. Az indítványt levették a napirendről.

Szabadka szab. kir. város háztartására valamint a város által kezelt egyes alapokra vonatkozó 1904. évi költségelőirányzatban várható bevételek 1.893.618 koronában, a kiadások pedig 2.500.945 koronában lettek a közgyűlés által megállapítva. Ennélfogva a mutatkozó 607 327 korona hiány fedezetére a városi adóhivatal által beterjesztett kimutatás szerint, a város közönsége által fizetendő 1.104.898 korona adóalap után 55 százalékos községi pótdadó (domesztika) lesz fizetendő. — A költségvetési vitában részt vettek: dr. Vojnits H. József, dr. Reisner Lajos, dr. Liposencsich Lázár, dr. Mukits Simon, Pausits János, dr. Szudárovits Ferencz. Racsmány János bizottsági tagok, továbbá: dr. Biró Károly polgármester, Wenczel Lajos helyt. főszámvéveő és dr. Dembitz Lajos tiszti főügyész.

Alább közöljük bő terjedelemben a két napos közgyűlés lefolyását.

Első nap.

Schmausz Endre főispán d. e. 9 órakor megnyitván az ülést, üdvözlővén a szép számban megjelent bizottsági tagokat, a tárgysorozat tárgyalása előtt: a gyámpénztár megvizsgálására Vojnich Máté helyt. polgármestert, mint árvaszéki elnököt, Wenczel Lajos helyt. főszámvéveőt, id. Frankl István és Csizmadia Antal bizottsági tagokat kiküldi, akik azonnal eltávoztak, hogy a gyámpénztár kulcsait átvegyék. A vizsgálat azonban csak a közgyűlés befejezése után eszközöltetik.

Ezután felolvastatott a polgármesteri jelentés a közigazgatás június és július havi állapotáról. A polgármesteri jelentéshez első sorban dr. Szudárovits Ferencz bizotts. tag szolt, azon óhajának adva kifejezést, hogy a közgyűlés napjait, mint régebben minden hó második csütörtökjén tartásuk meg s ne hetivásár napján. A második felszólaló dr. Kertész Ignác bizotts. tag azt kérde, hogy a palicsi fürdőbiztosi állásra megtörtént kinevezés miért nincs a polgármesteri jelentésben felemlítve? Ó kifogásolja, hogy Szalay Mátyás főkapitány, mint a város fizetett tisztviselője legyen fürdő-

biztos s e minőségben tiszteletdíjat huzzon, miután a miniszteri rendelet értelmében a fürdőbiztos nem fogadhat el semmi díjazást és kedvezményt a fürdő tulajdonostól.

Dr. Biró Károly polgármester mindkét felszólalónak válaszolva, kijelenti, hogy: a közgyűlési napok kijelölésénél figyelemmel lesz az említett csütörtöki napokra. Dr. Kertész Ignác bizotts. tag felszólalására megjegyzi, hogy a főkapitánynak szabályrendeletileg jár a tiszteletdíj. Egyébiránt nekünk — ugymond — a palicsi fürdőbiztosi állás szervezésére nincs szükségünk, mert a rendőség a fürdővel telefonnal össze van kötve. Részéről indítványozza, hogy a közgyűlés intezzen felterjesztést a belügyminiszteriumhoz ezen állásnak a beszüntetésére. — A közgyűlés ekként határozott.

Olvasatott Láng Simon bizotts. tagnak azon indítványa, hogy Joó Károly és Malagurszky György városi adóvégrehajtók fegyelmi ügye mielőbb befejeztessék s fizetést a várostól ne kapjanak.

— A tanács azt javasolja, hogy a közigazgatási bizottság keressék meg a fegyelmiügy mielőbbi befejezése iránt.

Dr. Kertész Ignác bizottsági tag, aki a fegyelmi vizsgálattal meg lett bízva, kilelenti, hogy a vizsgálatot már befejezte, és legközelebb a közigazgatási bizottsághoz be fogja terjeszteni. — Tudomásul vétetett.

Ezek után a tisztviselők fizetésemelési ügye következett, melyet Paukovich Andor és társai bizottsági tagok nyújtottak be indítvány alakjában, s melyben azt kéri, hogy az 1904. évi költségelőirányzat adassék vissza a tanácsnak, hogy az egyes bevételi és kiadási tételek áttanulmányozása után, a netán időközben beállott újabb jövedelmi források figyelembe vételével újból dolgozza át és annak kiadásaitételeibe a domasztika emelése nélkül a törvényhatósági bizottság által a tisztviselők fizetésrendezésére kiküldött szervezési bizottság utján megállapított összeget illessze be.

Ezen indítvánnyal szemben a tanács javaslata következő: A törvényhatósági bizottság tekintettel arra, hogy indítványozók maguk is elismerik, miszerint a bemutatott költségelőirányzat realis és körültekintő, az indítványnak azon részét, hogy a költségvetés napirendről levéttessék, el nem fogadja, hanem határozatilag kimondja azonban, hogy amennyiben a már életbe léptetett gazdasági rendszerváltozás folytán előreláthatólag előálló jövedelem többletből, valamint az esetleg más cimen elő nem látólag előálló jövedelem többletből, tehát a községi pótdadó emelése nélkül a tisztviselők fizetésének rendezése a szervező bizottság által már megállapított módon

eszközölhető lesz, ugy ezen előálló jövedelem többletek ezen célra lesznek fordítandók olykép, hogy ezen rendezés, ha 1904. év, január 1-je után eszközöltetnék az 1904. év, január 1-éni hatálylyal fog birni.

Névszerinti szavazás kéretvén, az elrendeltetett. Leszavazott 184 bizottsági tag, a tanács javaslata mellett 88-an, a napirendretérés mellett 96-an szavaztak s így 8 szótöbbséggel a tisztviselők fizetésemelése ismét elodíztatott.

A tisztviselők fizetésemelése mellett szavaztak: dr. Biró Károly, polgármester, Vojnich Máté helyt. polgármester, Szalay Mátyás főkapitány, Dulics A. Jenő főjegyző, Lyubibratich Kelemen, Hegedüs János, dr. Bölits József, Joó Aurél tanácsnokok, Wenczel Lajos helyt. főszámvéveő, ifj. Frankl István főmérnök, dr. Kertész Sándor tiszti főorvos, dr. Dembitz Lajos tiszti főügyész, dr. Ladauer Adolf és dr. Brenner József tiszti alügyészek, Peits István házi pénztárnok, Vojnits Ferencz jegyző, Millassin József allevertárnok, Millasin Ignác helyt. alszámvéveő, Alapfy István, Hoffman Kálmán aljegyzők. A virilistákközül a fizetés emelémellett szavaztak: Krausz Miksa, Milószávyevits Milán, dr. Purgly Sándor, Geiger A. Mór, Halbrohr Adolf, Prokesch Mihály, dr. Schäffer Mór, Kiss Ábel, Lichtnekert Karoly, Kunetz Ignác, Joó Nándor, Klein Henrik, Vermes Nándor, Vermes Béla, idb. Gálffy György, Lichtnekert András, Conen Vilmos, Farkas János, Baics Gergely, dr. Flatt Viktor, Sztokovits Dusan, Wittmann Károly, Vujkovits Cz. Pál, Weinhut Adolf, Tumbász L. Lázár, Birkáss Gyula, dr. Blum László, Gyelmis Gerő, idb. Frankl István, Horovitz Ignác, Milassin Illés, Kohn Mór, dr. Blau Géza, dr. Kráhl Lipót, dr. Reisner Lajos, Jakobcsits Mátyás, dr. Békeffy Gyula, Wachsmann Jenő, Kladek István, Iványi István. A választott bizottsági tagok közül a fizetés emelés mellett szavaztak: Paukovich Andor, Haverda Mátyás, Farkas Zsigmond, Milassin Jakab, Körpel József, Meznerics Ferenc, Helbling Ferenc, Váli Gyula, Kosztolányi Árpád, Sztantics Károly, Freudenberg Márk, Höbl Ferenc, Rieger Mihály, ifj. Gálffy György, dr. Kertész Ignác, Kovács Endre, Sugár Manó, Krnyaiszki P. Vládó, Varga Ágoston, Sebestyén Mátyás, Batori Matyás, Szutrélyi Gyula, Brandtner Rezső, Mamuzsich Gergely, Hörváczi Máté, Krizsanovics József és Ruttkay László.

A fizetés felemelés ellen szavaztak a virilisták közül: Pertich Mihály, Regényi Lajos, dr. Liposencsics Lázár, dr. Vojnich Gyula, dr. Janiga Janos, dr. Antunovich József, Liposencsics János, Sárcsevits Máté, Rómits Antal, dr. Mukits Simon, Kuluncsits Tamás, Kocsmár

János, Vince János, Lendvay Mihály, Mamuzsich Albert, Vojnich P. Márk, Szkenderovich Lajos, Pletikoszits Károly, Mukics József, Jurics István, Sztipits Károly, Szkenderovics Máté, Sztipics Lukács, Malagurszky Ferenc, Malagurszky Imre, Zélics Márton, Szudárevics Lőrinc, Gabrics Alajos, dr. Szudárevics Ferenc és Szkenderovits Kálmán. A választott bizottsági tagok közül a fizetés emelés ellen szavaztak: Osztrogonatz Béla, Vojnits Máté, Csóvits Márk, Perge Lajos, Matievits Máté, Szárits Pál, Peits F. János, Orcsics Márton, ifj. Koncz Balázs, Antunovits Miklós, Sinkovits Ferencz, dr. Matievics István, Rajcsics Antal, Szabó Janos, Pausics Szilveszter, Ivics Félix, Malagurszky Mihály (Alajosfi), Dulics Gergely, Polyakovits Bódog, Ifkovics I. Antal, Tumbász Mihály, Pertics Albert, Polyakovits Albert, Neorcics Szaniszló, Mamuzsics Balázs, Páncsics József, Szkenderovics Péter, Polyakovics Antal, Kovács Sz. Mihály, Csizmadia Antal, Kuluncsics Mihály, Krmpotics Vince, Bogesics Antal, Futó Ádám, Kovács Sz. István, Balázs Piri István, Kuluncsics Gergely, Zódi János, ifj. Racsmany János, Kovács Sz. György, Balázs Piri István (Ignáci), Kormányos Kálmán, Kádár Imre, Vörös András, Takács Antal, Kovács Péter, Kovács Antal, Bojnics István, Gabrics Jakab, Krnyaiszki J. Mitó, Malagurszky Péter, Malagurszky Antal, dr. Vojnics H. József, Polyakovics János, Szkenderovics T. György, Szkenderovics Károly, Dulics György, Vukovics Máté (Májó), Balázs P. Elek, Balázs P. Mihály, ifj. Birkáss István, Koncz Balázs, Csóvits István, Krnyaiszky Mladen, Szudárevics Félix és Simics Félix.

A szavazás után a közgyűlés termét számosan elhagyták s Széll Kálmán volt miniszterelnök választását a közgyűlés búcsú feliratára, báró Fejérváry Géza volt honvédelmi miniszter búcsú leiratát és Kolozsváry Dezső új honvédelmi miniszter leiratát kinevezése tárgyában ugyancsak kevesen hallgatták.

Olvastatott a kereskedelemügyi m. kir. miniszternek leirata a szabadkai vasúti indóház ügyében, melyben a miniszter értésére adja Szabadka város közönségének, hogy egy új indóház felépítését — ezidőszerint — nem látja szükségesnek. — Többeknek a felszólalása után a közgyűlés elhatározta, hogy a tanács egy memorandumot dolgozon ki és adatokkal bizonyítsa be, hogy az új indóházra szükség van s a polgármester vezetése alatt ezt a memorandumot egy küldöttség a miniszternek nyújtsa át.

Olvastatott a belügyminiszternek a leirata a város külterületén felállítandó négy csendőr-őrs állomások ügyében. — A közgyűlés a felállítandó négy csendőr-őrs állomás létesítésére a kívánt évi 27 ezer koronát megszavazta.

Olvastatott a tanács javaslata az 1904. évi költségeloirányzatra vonatkozólag, melyet dr. Biró Károly polgármester egy hosszabb beszéd kíséretében a közgyűlésnek elfogadásra ajánlott, megjegyezvén, hogy 55% póttadó volt akkor is, mikor a hivatalát át vette.

Dr. Vojnits H. József bizotts. tag indítványozza, hogy a költségvetési eloirányzat a napirendről vétessék le s a jövő szeptember hóban tartandó ren-

des vagy rendkívüli közgyűlésen tárgyalassék, mert szerinte a költségvetési eloirányzat nem eléggé reális s hogy az idő rövidege miatt nem volt ideje azt teljesen áttanulmányozni.

Dr. Kertész Ignác bizotts. tag pártolja előtte szóló bizotts. tagnak az indítványát. Egyben megjegyzi, hogy a város közönsége által fizetendő adóalap után nem 55%, hanem 65% póttadó lesz majd kivette.

Dr. Biró Károly polgármester felszólalása után névszerinti szavazás rendeltetvén el, a tanácsjavaslata illetve a költségvetés azonnali tárgyalása mellett 45-en az elhalasztás mellett pedig 19-en szavaztak.

A költségvetési eloirányzat tárgyalása tehát elhatározatván, tekintettel azonban az idő előrehaladottságára, az holnap kedden reggel 8 órakor folytatandó közgyűlésen fog tárgyalatni.

Elnöklő főispán az ülést d. u. fél egy órakor berekesztette.

Második nap.

Schmauss Endre főispán az ülést pont 8 órakor megnyitván, először is a tegnapi ülésről felvett jegyzőkönyv olvastatott fel, melyhez a hitelesítés előtt, dr. Vojnics H. József bizotts. tag szólott kérvén, hogy a tisztviselők fizetés felemelése ügyében megejtett szavazásnál a szavazók névszerinti szavazása a jegyzőkönyvbe vétessék. — A kérelemnek a közgyűlés helyt adott.

Ezután az 1904. évi költségeloirányzat bevételi és kiadási tételei tárgyalás alá vétettek.

Többek hozzá szólása után az 1904. évi költségvetési eloirányzat, csekély módosítással, a következő bevételi és kiadási tételekben elfogadtatott:

Bevételek:

a) Rendesek:

1. Fekvő javak jövedelm	889.141 kor.
2. Javadalmakból	168.719 "
3. Ingóságokból	2.262 "
4. Cselekvő tőke kamataiból	141.756 "
5. Közigazgatási illetékekből	207.304 "
6. Rendőri jövedelmekből	16.881 "
7. Egészségügyi jövedelem	2.000 "
8. Képző és jót. int. alapítványokból	112.855 kor.

b) Rendkívüliek.

9. Rendkívüliekből	21.956 kor.
--------------------	-------------

c) Hitelműveletek.

10. Hitel és pénztár műveleteiből	335.494 kor.
-----------------------------------	--------------

Összes bevétel 1.893.618 kor.

Kiadások.

a) Rendesek:

1. Fekvő javakra	142.124 kor.
2. Javadalmakra	43.280 "
3. Ingóságokra	29.452 "
4. Cselekvő tőke kamataira	24 "
5. Közigazgatási illetékekre	658.963 "
6. Rendőri kiadásokra	206.738 "
7. Egészségügyi kiadásokra	34.800 "
8. Képző és jót. intézetekre	571.599 "

b) Rendkívüliek.

9. Rendkívüliekre	50.000 kor.
-------------------	-------------

c) Hitelműveletekre.

10. Hitel és pénztári műveletekre	763.256 kor.
-----------------------------------	--------------

Összes kiadások 2.500.945 kor.

Bevétel 1.893.618 kor.

Kiadás 2.500.945 kor.

Hiány 607,327 kor.

Ezután a városi gazdára és legelői felügyelőkre vonatkozó szabályrendelet 282 és 283 szakaszok módosítására vonatkozó tanácsi javaslat olvastatott fel, mely elfogadtatott azzal a módosítással, hogy a gazdai állás megszüntetése folytán egy gazdasági-felügyelőállás elnyeréséhez minősítésül gazdasági-tanintézet vagy ezzel egyenrangú középiskola elvégzése kívántatik.

A közgyűlés Gróhmann Vilmos főgym. tanár részére egy évi szabadságolást szavazott meg s helyére helyettesül: Schäffer Mihály tanárjelölt választatott meg.

Olvastatott Budapest székesfőváros közönségének megbízása a f. év október 17-én Budapesten tartandó Deák Ferencz születésének százéves emlékünnepejére. — A közgyűlés a polgármester vezetése alatt öt tagból álló küldöttséget küld ki.

Olvastatott a IV-ik hadtest parancsnokság megkeresése katonai csapatkórház építése iránt. — A közgyűlés a csapatkórház felépítését elhatározta.

A közgyűlés elhatározta, hogy a „Vidéki hírlapírók országos szövetségében, a város 200 koronával alapító tagul belép.

A közgyűlés elhatározta, hogy öt tanügyi tanító állást rendszeresít s ennek kivételével a tanács megbízott.

A közgyűlés özv. dr. Tóth Beláné részére évi 600 kor. nyugdíjat és kiskorú gyermekei részére fejenként 100—100 kor. nevelési járulékot szavazott meg. Továbbá: Füle János tűzoltó őrparancsnok évi 408 kor. és Ilics Mátyás lovasrendőr évi 480 koronával nyugdíjaztatnak. Özv. Gaál Ferenczné részére pedig 600 korona végkielégítés szavaztatott meg.

A közgyűlés a „Magyar Szent Erzsébet Újszegedi templom Egyesület“ részére 100 kor. segélyt szavazott meg.

A közgyűlés az V-ik körű óvoda, a györgyeni iskola, a ludasi iskola és tanítói lakás, a sebesicsi és verusicsi iskola, végül a vámtelki iskola helyiségek bérletét egy évre meghosszabbította.

A közgyűlés Pánczél József nyug. városi főerdész részére életfogytig évenként kiszolgáltatandó háromól tűzifát szavazott meg.

A közgyűlés Scozza Zoltán tűzoltó parancsnoknak három havi, Opolczér Ádám, Balázs P. Dániel városi őrnöknek és Szádeczky János rendőrbiztosnak hat-hat heti szabadságidőt engedélyezett.

Olvastatott Wenczel Lajos kérvénye a tűzoltó parancsnoki teendők helyettesítése után tiszteletdíjnak a megállapítása iránt. — A közgyűlés havonként 100 korona tiszteletdíjat szavazott meg.

Olvastatott Gyuraszév József és társainak kérvénye a baromfiakra nézve a korai vásárlási tilalom megszüntetése iránt. — A közgyűlés — Haverda Mátyás bizotts. tag és Szalay Mátyás főkapitány felszólalásai után — kimondja, hogy a korai vásárlási tilalom a nagyfogyasztó közönség érdekében áll fenn s az a jövőben is fenntartandó.

A közgyűlés ifj. Sztarek János ludasi rom. kat. templom sekrestyés fizetését 100 koronával megjavította.

Több tárgy nem lévén az ülés d. u. 1 órakor feloszlott.

— **A válság.** Ő Felsége a király az angol király látogatása után csütörtökön este 8 órakor Bécsből ismét hazatért budai várparotájába, hogy tovább folytassa a válság megoldására irányuló nehéz munkáját. A király gróf Khuen Héderváry Károly miniszterelnököt, gróf Andrássy Gyula, Hieronimy Károly, gróf Tisza István orsz. képviselőket és Lukács László pénzügyminisztert fogadta kihallgatáson. Abból a körülményből, hogy ő Felsége újból gróf Khuen Héderváry Károlyt fogadta, sokan azt következtetik, hogy a király gróf Khuen Héderváry Károlyt szándékozik újabban is megbízni. Beavatott helyről azonban arról értesültünk, hogy az új miniszterelnök Lukács László pénzügyminiszter, vagy gróf Tisza István orsz. képviselő lesz.

Sertés tenyésztésünk.

Több év óta figyelemmel hallgatom a sertés hizlalók azon nézetét, hogy sertéseinket az egész országban inkább hús, mint zsirtelmelésre idomítanék át.

Az országos magyar gazdasági egyesület illető szakosztálya is komoly érdeklőséget tanúsít az eszme iránt, amennyiben ez eszme fölött már nem egyszer tanácskozott.

A vidéki gazdaközönség pedig kiköcken a kerékvágából és ma-holnap nem tudja, hogy a sertésenyésztés körül minő irányt kövessen. Nálunk Magyarországon sertés tenyésztés, főleg mint a bőven termő kukorica értékesítője foglalhat helyet mezőgazdasági üzlet keretében, mert ha a sertés hizlalás hazánkban nagyobb mérvben nem üzetik, a gyakran bekövetkező alacsony gabona árak mellett kukoricánkat alig tudnók előnyösen értékesíteni.

A magyarországi zsír és füstölt sertés-husnak az amerikai konkurencia mellett is mindig van kelendőse, miután e két cikk, minőségre sokkal jobb az amerikaiénál.

Hitem szerint nagyon téves azon nézet, mely sertéseinket országszerte hustermeled állatokká akarná átídomítani; mert ennek van értelme a Kárpátvidéken hol, a helyi viszonyok s a takarmány inkább a hustermelésre utalnak, de az alföldön kitűnő zsirsertésünket holmi meklenburgi kísérletekkel megfontani valóságos vétek volna. Nézetem szerint Magyarországon arra kell törekednünk, a sertések testidoma nagyítását, de a zsirképzés vele arányosan növeltesék, vagyis: legyenek sertéseink a hizlalás állításkor minél nagyobb csontozattal ellátva, hogy aztán annál több zsirt szedhessenek magukra hizlalás által. Ez irányban vezessük a párosítást és a malac nevelésnél egyforma jótartás által a test fejlődésére működ-jünk.

Lényeges hibának tartom gazdáink részéről, hogy sertéseiket sokszor már egy év előtt piaora állítva a hizlalók kezébe adják. Pedig nincs oly sertésfaj, melynek csontozata egy év előtt tökéletesen ki-fejldjék. Ha a sertés hizlaló telepeket figyelemmel vizsgáljuk, látni fogjuk, hogy némely farkából már a hizlalás feleidejében 10, 15 sőt 20 százalék kiverés történik, mert ezen száma a sertéseknek a hizlalást tovább már nem bírja. És ha

gyakorlott sertés hizlalótól ennek okát kérjük, azon egyszerű, de nagyon alapos feleletet nyerjük, hogy korán lett a nyáj beállítva hizlalásra és a ki nem felelt csontozat nem bírja meg a ráakott zsirtömeget. Az utóbbi időben a látott siker után nagyon sok elméleti és gyakorlati fogalommal nem bíró nyereszkedni vágyó üzér fogott a sertés hizlalásba. Ezen jó urak aztán összevadásztak mindentelétlenül, kellő vigyázat nélkül, azok hízó képességükre és mert üzletük után nem igen sikerült, keresték és kiabálták a hibát mindenfelé, csak a létező igazi okot hagyták ki a számításból, mely abból állott, hogy nem eléggé megerősödött csontozatu sertéseket állítottak be hizlalásra.

Sokan vannak hazánkban, kiknek a sertés hizlalás eddigelé lényeges hasznot adott, s ha az ilyen gyakorlati tapasztalattal bíró sertés hizlaló telepére benézünk, osakis jól kifejtett csontozatu sertéseket fogunk találni, s a gyakorlati sertés hizlaló nagyon fiatal, fejletlen állatokat soha nem fog hizlalójába beállítani.

Talán nem lesz felesleges felemlíteni, hogy nyaranként nem egy száz darab sertést szoktak félhízott állapotban Berlinbe, Drezdába s más németországi városokba kivinni, de nem azért egyedül, hogy ott a sertés húst azonnal felhasználják, de igenis azért, hogy a zsirképzést további hizlalással maguknak értékesítsék.

Dióhéjba összevonva a fentebbieket, a magyar gazda nevéjau minél nagyobb testű, de arányosan bőzsirttermelő sertésfajt, a hizlalással foglalkozó kereskedő pedig figyeljen, különösen a beállítandó állatok testének kifejltségére, s ha mind a két rész ez irányban, a gyakorlati irányban halad, nem fog a sertésenyésztés oly sokfelé alaptalan teoriára okot szolgáltatni.

Helyi és vidéki hírek.

— **Gyász-ünnepély.** A szabadkai máv. altiszti kör, megdicsőült *Erzsébet* királyné halálának évfordulója alkalmából, f. év szeptember 10-én, kedden d. e. 10 órakor a helybeli vasúti pályaudvar „Erzsébet-park”-jában felállított „Erzsébet” szobor megkoszorúzási ünnepélyét tartja, melyre a nagyközönség figyelmét felhívjuk.

— **Kinevezés.** A m. kir. igazságügyminiszter Acháts Gyula szabadkai kir. jbirósági iroda gyakornokot a sajozszeptéri kir. jbirósághoz irnokká nevezte ki.

— **Új táviróhivatal.** A m. kir. kereskedelemügyi miniszter Ujsóvén a postahivattal egyesített táviró központot rendezett be.

— **Ipariskolai tanítók választása.** A szabadkai ipariskolai tanító választások Paukovich Andor elnöklete alatt, múlt vasárnap d. e. 10 órakor az ipartestület tanácskozási termében következőleg ejtettek meg: rajztanítókká: Vujkovits Pál és Patócs Mihály, a közismereti tanszakra pedig: Vidákovits János választott meg, Összesen 12 pályázó volt.

— **Rákózi ünnep Szabadkán.** Széles ez országban ünneplik az idén II. Rákózi Ferencz szabadságharóának kétszázadik fordulóját. Ez ügyben a szabadkai „Dalegyesület” meghívására múlt vasárnap d. e. 11 órakor a főgymns. rajztermében látogatott értekezlet tartatott. Az értekezleten dr. Révffy Jenő dalegyesületi elnök előadta a Szabadkán rendezendő II. Rákózi

ferencz ünnepségeknél a módosításait, melyhez hozzá szólottak; dr. Biró Károly polgármester, Mokossay Mátyas esperes-plébános, dr. Mukits Simon orsz. képviselő, dr. Békeffy Gyula ügyvéd. Abtacsits Antal polg. iskl. igazgató, Sziemburger Károly nyug. főgymns. tanár, dr. Janiga János ügyvéd, dr. Bóbits József tanácsnok s még többen, Az ünnep határ idejét még nem állapították meg, azt azonban elhatározták, hogy nemcsak a társadalmat, de a hatóságot is felkéri ünnepelésre. Dr. Biró Károly polgármester nyomban ki is jelentte, hogy a hatóság az ünnepségben úgy érkölosileg, mint anyagilag részt fog venni. Nagyobb vonásiban az ünnepség programja következő lesz: Ünnepi mise a Szt. Teréz templomban, diszközgyűlés, matine, melyen a szónoklatot Mokossay Mátyas esperes-plébános tartja, toronyzene a városháza torony-erkélyén, kivilágítás, este a színházban diszeladás. Az értekezlet megbizta a „Dalegyesület” elnökségét, hogy egy 21 tagból álló végrehajtó bizottságot szervezzen, az ünnepély részletes programjának megállapítása végett. Ezzel aztán az értekezlet feloszlott.

— **A magyarhoni egyetemes evang. egyház országos közgyűlése Szabadkán.** A magyarhoni egyetemes evang. egyházi gyámintázat a Luthertársasággal együttesen Szabadkán, f. évi szeptember hó 19-én és 20-án tartja XLIII. évi közgyűlését. E közgyűlésen báró Radvánszky Béla koronaőr és dr. Baltik Frigyes püspök fog elnökölni. Kikhez még 1-2 evang. püspök és Zsilinszky Mihály ministeri államtitkár, mint a Luther-társaság elnöke fog csatlakozni. Az ünnepélyek alkalmával megállapított napirend a következő: 1) Szeptember 19-én, délben a Budapest-felől jövő vendégek ünnepélyes fogadtatása a pályaudvaron. Délután 2 órakor Leibach János egyházfelügyelőnél ebéd a vidéki vendégek tiszteletére. 4 órakor bizottsági gyűlés az egyházi tanácsstermében. 6 órakor a Luther-társaság igazgató tanácsának ülése a templomban. Este 8 órakor ismerkedési estély a „Bárány” szálloda külön éttermében. 2) Szeptember 20-án, délelőtt 9 órakor ünnepélyes istentisztelet. 11 órakor egyetemes gyámintázati közgyűlés, a templomban. Dél 1 órakor közebed a „Bárány” szálloda disztermében. Egy teríték ára 4 kor. A közebed részvételi jegyek Szegő Fülöp Adolf egyház m. felügyelő, kir. posta és táviró hivatali főnöknél veendőek át. Délután 5 órakor gyülekezés az egyház tanácsstermében s onnan kivonulás a pályaudvarra s 5 óra 56 perokor a vendégek elutazása a zimonyi gyorsvonattal Torzsára. 8) Szeptember 21-én, d. e. 9 órakor, Torzsán Luther-ünnepély. D. e. 11 órakor Luther-társasági közgyűlés. — A vidéki vendégek felhivatnak, hogy idejövételüket lakásbeosztás miatt Szegő Fülöp Adolf egyház m. felügyelővel mielőbb közölni sziveskedjenek. A helybeli hívek pedig felkérletnek, hogy a mennyiben vendégekre reflektálnak, hogy ez óhajukat ugyanott jelentsék be.

— **Beiratkozások.** Az állami tanítónképző intézettel egybekapcsolott gyakorló iskolában a beiratások f. év szeptember hó 10-ig fognak eszközöltetni.

— **Vasúti állomás építése Királyhalmán.** A királyhalmi szőlőtulajdonosoknak egy régi óhaja teljesül legközelebb, a

mennyiben az államvasutak igazgatósága az ottani rakodót rendes állomássá építteti ki.

— **Külföldi tanulmányut.** Váli Gyula városi építész mérnök szeptember 2-án Drezdába utazott, hogy ott a német városok kulturális intézményei, csatornázási, egészségügyi s több hasonló közérdekű dolgok kiállítását tanulmányozza. A tanács e tanulmányut költségeire 300 koronát szavazott meg.

— **Honvédhuszártisztek löversenye.** A szabadkai m. kir. 4-ik honvédhuszárezred tisztikara t. hó 6-án ma, vasárnap d. u. fél 3 órakor, a pallosi ut melletti városi szántó földéken löversenyt rendez. A verseny rendező bizottság tagjai: Birák: Schmausz Endre főispán, Skrinjár Mátyas ezredes, dandár parancsnok, báró Vojnits István orsz. képviselő, Boroviczeny Gyula ezredes, ezredparancsnok, Kiss Aladár százados, sz. ezred 2. oszt. parancsnoka. Verseny bizottság: Hoffmann Lipót alezredes, az ezred 1. oszt. parancsnoka, Tóth Kalmán százados, Hummel Árpád százados, Vezér Károly főhadnagy. Indítók: Hubel Emil százados és Viozián Elek főhadnagy. Mérlegelő: Trager Károly főhadnagy. Pályafelügyelők: Horváth Lajos százados, Schnitzer Károly százados, Gyura Árpád főhadnagy, Zsuna Venczel főhadnagy, Jakabffy Andor tart. hadnagy és Fernbach János tart. hadnagy. A löverseny műsora a következő futamokból áll:

I. Gátverseny, két tiszteletdíjjal. Erre beérkezett 5 nevezés.

II. Akadály-verseny, három tiszteletdíjjal, Erre beérkezett 38 nevezés.

III. Altiszti vadász-verseny, négy díj a négy első lovasnak. Fut 13 ló.

IV. Akadály verseny, három tiszteletdíjjal. Erre beérkezett 12 nevezés.

V. Huszár vadász-verseny, négy díj a négy első lovasnak. Fut 13 ló.

VI. Akadály-verseny, három tiszteletdíjjal. Erre beérkezett 19 nevezés.

VII. Vigasz gát-verseny, két tiszteletdíjjal, nevezés a helyszínen.

A villamos vasuti kocsik a löversenytervél oda és vissza megállanak.

— **Aszfalttirozások Szabadkán.** A Kállay Albert utca egyrésznének aszfalttirozási munkálatai befejeztettek és az úttest a közlekedésnek átadott. A munkálatok a budapesti „Magyar Aszfalt Részvénytársaság” által végeztettek, még pedig dícsérettel legyen mondva, igen szépen. Ugy a közlekedési széles út, mint a két oldalán levő gyalog járda aszfalttirozása összesen 26.950 korona költségbe került a városnak, mely összeg — tekintve az óriási munkálatokat — soknak nemis mondható. Ezen aszfalttirozás folytán a magánházak értéke is tetemesen emelkedett. — A városháza hátamegetti térségen — a kút körül — az új hal piac területe szintén szakszerűen van aszfalttirozva. Most végre valahára a vasuti-indóház előtti térségre kerül az aszfalttirozás, melyhez legközelebb már hozzá is kezdenek. Az összes aszfalttirozási munkálatok Pucher Károly a „Magyar Aszfalt Részvénytársaság” ügybuzgó munkavezetőjének a felügyelete mellett készülnek — kitűnő szakismerettel.

— **A városi díjnokok méltányos kérelme.** Szabadka szab. kir. városnál alkalmazott díjnokok, nyomasztó helyzetük javításának előmozdításáért a városi tanácshoz

kérvényt nyújtottak be, melyben az iránt esedeznek, hogy a városi díjnoki alkalmaztatás rendszeresítésék olyformán, hogy a most fennálló három osztály — épen úgy mint a választott irnokoknál is — kétszállyba soroztassék és pedig: az I-ső osztály a jelenleg is érvényben levő napi 2 kor 40 fillérrel, a második osztály 2 korona fizetéssel díjazva, állapítsák meg, s az ez idő szerint fennálló 1 kor. 60 fillér, vagyis a III-ad osztály töröltessék. — Hisszük s megis vagyunk arról győződve, hogy a tanács méltányos és igazságos kérelemnek helyt fog adni.

— **Forgalom-kimutatás.** A szabadkai kereskedelmi és iparbanknak, f. évi aug. havi összes forgalma — a hozzánk beküldött hivatalos kimutatás szerint — 2.332.110 kor. 54 fillérre emelkedett.

— **Kissasszony napi országos vásárunk.** A szabadkai ugynevezett kissasszony napi országos vásár ma, vasárnap és holnap hétfőn fog megtartatni. A vásárra sertéseknek a felhajtása tilos. Az állatvásárra csak azok az állatok fognak bebecsátatni, melyek szabályszerű marhalevéllal vannak ellátva.

— **Uj postahivatal.** A temesvári m. kir. posta igazgatóság közhírré teszi, hogy Bács-Bodrog vármegyében a Szabadka-Baja vasut „Bácsalmási szőlők” állomásán 1903. szeptember 1-én új postahivatal lépett életbe, mely levél-, pénz- és csomag küldemények, 1000 koronáig terjedő postaulalványok, utánvételek és postai megbízások fölvetelével, továbbításával és leadásával, továbbá posta takarékpénztári szolgálattal van megbízva. Az új postahivatal összekötését Szabadka és Baja között közlekedő 13. és 14. számú kalauz-postákkal, valamint a Kunbaja és bácsalmási szőlők vasuti állomás közt naponta kétszer közlekedő gyalog küldöncjárat útján nyeri és kézbesítési területe a bácsalmási szőlőtelepre terjed ki.

— **A „Zenélő Magyarország” idei 17-ik füzet** a következő érdekes és díszes zenéújdonásokat hozza: I. Lányi Ernő „Éjszaka van csillag sincs az égen”. II. Lányi Ernő „Szeged mellett Dorozsma” magyar dalokat. III. Rosey György „Szene-gambiai őrjárat”. Jellemképet. IV. Lengyel Miska „A kis kofa” vlgdalt. V. Zsádányi Ármánd VI. magyar ábránd. (Pezsgő osárdás) magánhegedüre. Előfizethető a „Zenélő Magyarország”-ra (Klökner Ede) szemükiadóhivatalában Budapesten VIII. József körút 22/24.

— **Gabona-árak.** Legutóbbi szeptember 4-én tartott, pénteki hetivásárunkon a következő gabona árakat jegyezték méter mázsánként:

Buza	— — —	7 frt 10 kr.	7 frt 20 kr.
Rozs	— — —	6 frt 10 kr.	6 frt 20 kr.
Árpa	— — —	4 frt 90 kr.	5 frt — kr.
Zab	— — —	4 frt 90 kr.	5 frt — kr.
Kukorica	— — —	6 frt 50 kr.	6 frt 60 kr.

— **Tisztelettel felkérjük azon tisztelt előfizetőinket, akik előfizetéseikkel még hátralékban vannak, hogy kiadóhivatalunkhoz (Wesselényi-u. 214. sz. a. I. kör) tartozásukat beküldeni sziveskedjenek, miután — rendelkezési tőkénk nincs — nekünk is kötelezettségeink vannak. Vidéki előfizetőink legkönnyebben postautalvánnyal eszközölhetik.**

Feladó szerkesztő: **STOCZEK KÁROLY**

7128/1903. tkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szabadkai kir. törvényszék, mint tkvi. hatóság közhírré teszi, hogy özv. Bergerné szül. Schön Julia végrehajtatónak Báics István és Alajos vhajtást szenvedett elteni 40 kor. és 72 kor. 80 fillér tőke és járuléka iránti vhajtási ügyében a szabadkai kir. törvényszék a szabadkai kir. jbi-róság területén levő Szabadka város bel-erületén fekvő a szabadkai 54 sz. betétben A I. 1—2 sor, 2742, 2743 hrsz. a. foglalt s Báics István és Báics Alajos tulajdonát képező 107 □ öl területű III köri 81 ö. i. sz. lakházra és az ahhoz tartozó 138 □ öl területű kertre özv. Báics Marianné szül. Kovacsics Rozalia javára bekeblezett özvegyi haszonélvezeti jog fen-tartása mellett, az árverést 1510 koronában megállapított kikiáltási árban elrendelte, és a fennebb megjelölt ingatlan az 1903. évi szeptember hó 23 napján d. e. 9 órakor ezen kir. törvényszék, mint tkvi hatóság árverési irodájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% -át vagyis 151 koronát készpénzben vagy az 1881 évi LX t. cikk 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. évi LX. t. cikk 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Szabadka, 1903. évi június hó 29-én.

Dr. Fábán,
kir. tszéki albiró.

1618. 1903. sz.

Hirdetés.

A kalocsai érseki uradalom közhírré teszi, hogy a kalocsai határban levő csornai pusztán leégett két istálló és cseleddlak helyre állítását zárt ajánlatok útján kívánja eszközöltetni.

A mérnöki költségvetés szerint e helyreállítás 16325 koronába kerülne.

Felhívom a vállalkozni akarókat, hogy a 1500 korona bánatpénzzel, vagy az annyiról kiállított takarékpénztári betétkönyvvel ellátott ajánlatukat **ez évi szept. hó 15. napjának** délelőtti 11. órájáig az urabalmi igazgatóságnak adják be, ahol a költségvetések és feltételek délelőtt vagy délután megtekinthetők.

Kalocsa, 1903. évi augusztus hó 29.

Kajuch József,
érs. urad. főigazgató.

oooooooooooooooooooo

Hirdetések

julányos áron felvételnek

lapunk kiadóhivatalában.

oooooooooooooooooooo